

Odbor za razvoj

2023/2124(INI)

27.10.2023

MIŠLJENJE

Odbora za razvoj

upućeno Odboru za ribarstvo

Akcijski plan EU-a: Zaštita i obnova morskih ekosustava za održivo i otporno
ribarstvo
(2023/2124(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Catherine Chabaud

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za ribarstvo da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da se u akcijskom planu EU-a spominju ribolovne tehnike koje štete pridnenim ekosustavima, ali se izričito ne spominju druge destruktivne ribolovne tehnike, kao što su uređaji za privlačenje ribe, koje doprinose prekomjernom izlovu tuna i onečišćenju oceana plastikom te štete morskim ekosustavima u vodama zemalja u razvoju;
 - B. budući da je nekoliko vrsta tropске tune u Indijskom oceanu izloženo prelovu, a posebno žutoperajna tuna, za koju je hitno potrebno smanjiti izlov;
 - C. budući da je Organizacija za hranu i poljoprivredu istaknula da prelov malih pelagijskih vrsta i razvoj tvornica ribljeg ulja i ribljeg brašna u zapadnoj Africi predstavljaju prijetnju sigurnosti opskrbe hranom u obalnim zemljama zapadne Afrike;
1. podsjeća na ključnu važnost oceana kao stupa na kojem se temelje klimatski i prehrambeni sustavi s obzirom na to da pokriva 71 % Zemljine površine, proizvodi polovinu našeg kisika i apsorbira trećinu emisija CO₂; ističe potrebu za razvojem pristupa u području politika i financiranja u svrhu očuvanja oceana i njegova održivog iskorištavanja; poziva na to da se na globalnoj razini očuva egzistencija onih koji ovise o oceanima kao i biološka raznolikost oceana; naglašava ključnu ulogu oceana, posebno u sekvestraciji ugljika, razvoju energije iz obnovljivih izvora, otvaranju radnih mjesta, smanjenju siromaštva, prijevozu robe i internetskoj komunikaciji; upozorava na međuovisnost ribarstva i sigurnosti opskrbe hranom s obzirom na to da 3,3 milijarde ljudi ovisi o hrani iz mora kako bi ostvarili udio od najmanje 20 % unosa bjelančevina životinjskog podrijetla;
 2. ističe našu individualnu i kolektivnu odgovornost za očuvanje oceana, našeg zajedničkog globalnog dobra, kao i mora i morskih resursa, te za postizanje cilja održivog razvoja br. 14; poziva EU da bude predvodnik u zaštiti i obnovi morskih ekosustava te da oblikuje povezane politike koje sustavno odražavaju globalnu viziju; naglašava da dobro i održivo upravljanje morskim ekosustavima zahtijeva usvajanje globalnog pristupa utemeljenog na ekosustavu i jasnog pravnog okvira koji uključuje sve sektore i dionike u plavom gospodarstvu; žali zbog činjenice da europske javne politike u području plavog gospodarstva nisu dovoljno koordinirane i uskladene te se njima trenutačno upravlja na segmentirani način na štetu dionika, koji su stoga stavljeni u položaj međusobne konkurenциje; ističe da je potrebno spriječiti i znatno smanjiti onečišćenje mora svih oblika, a posebno onih uzrokovanih aktivnostima na kopnu; poziva na bližu suradnju kako bi se poboljšalo gospodarenje otpadom i otpadnim vodama, a pitanje onečišćenja plastikom hitno riješilo smanjenjem njezine upotrebe i povećanjem stope recikliranja; pozdravlja pristup Komisije održivom plavom gospodarstvu i njezinu strategiju za provedbu pristupa upravljanju ribarstvom utemeljenom na ekosustavu u okviru zajedničke ribarstvene politike; poziva Komisiju da revidira strategiju kako bi se taj pristup utemeljen na ekosustavu proširio s upravljanja ribarstvom na sve sektore plavoga gospodarstva, uključujući energiju iz obnovljivih izvora i ekstraktivne industrije, kao dijela sveobuhvatnog pravnog i strateškog okvira;

3. ističe važnost suradnje EU-a sa zemljama u razvoju, posebno zemljama Afrike, Kariba i Pacifika, na pripremi za budući razvoj obnovljive energije mora preko razmjene stručnog znanja EU-a u području pomorskog planiranja i industrijskog razvoja; poziva EU da poveća izgradnju kapaciteta i financiranje za zemlje u razvoju kako bi se poboljšalo upravljanje oceanima i obalnim područjem, razvile strategije pomorskog gospodarstva, premostili nedostaci u upravljanju i riješio problem nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova i nezakonite trgovine morskim resursima; naglašava da je važno osmisiliti odgovore kojima bi se zadovoljile lokalne potrebe za energijom s nultom stopom emisija, osigurala zaštita morskih ekosustava i očuvale tradicionalne aktivnosti kao što je ribarstvo; ističe da je u provedbu tih mjera važno uključiti obalne zajednice; nadalje ističe važnost podupiranja održivih ribolovnih praksi u najudaljenijim regijama, utemeljenih na održivom iskorištavanju morskih resursa i upravljanju ribarstvom, akvakulturom i turizmom, kako bi se osigurao dugoročan socioekonomski razvoj tih regija;
4. podsjeća da je intenzivno iskorištavanje prirodnih resursa diljem svijeta tijekom posljednjih 40 godina jedan od glavnih uzroka gubitka morske biološke raznolikosti, uz druge uzroke kao što su onečišćenje, klimatske promjene i zakiseljavanje oceana; naglašava da je potrebno poduzeti hitne mjere za borbu protiv prelova te nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova s obzirom na njihove negativne učinke na obalne zajednice; poziva sve zemlje da u potpunosti ispune svoje obveze i da stanu na kraj prelovu i destruktivnim praksama koje ugrožavaju opstanak cijelih vrsta; smatra da je za očuvanje biološke raznolikosti nužno znatno i potpuno zaustavljanje izlova najrizičnijih vrsta; žali zbog toga što se, unatoč zakonodavstvu na snazi, praksa prelova i dalje nastavlja, a određene zemlje ne primjenjuju ograničenja nametnuta međunarodnim propisima; naglašava da sektor intenzivne akvakulture u velikoj mjeri ovisi o ribljem brašnu i ribljem ulju iz zemalja u razvoju te se stoga ne može smatrati rješenjem za prelov; poziva EU i njegove države članice da razviju održivu akvakulturu na način da se smanji ovisnost industrije EU-a o ribljem brašnu;
5. izražava zabrinutost zbog odluke japanske vlade o ispuštanju radioaktivne vode u ocean; poziva EU da apelira na međunarodne institucije da prate stvarni utjecaj te odluke na oceane te da pozove japansku vladu da pronađe alternativna rješenja i provede sveobuhvatnu procjenu utjecaja na okoliš, u skladu s njezinim međunarodnim pravnim obvezama;
6. poziva EU da podrži stvaranje nacionalnih priobalnih zona isključenja rezerviranih za lokalne i artizanalne ribare u partnerskim zemljama kako bi se ribolovni resursi i resursi potrebni za život obalnih zajednica zaštitili od utjecaja sve većeg broja industrijskih plovila pod stranim zastavama i u stranom vlasništvu;
7. podsjeća da se akcijskim planom moraju uzeti u obzir nacionalne, regionalne i lokalne posebnosti u njegovoj konkretnoj provedbi, pri čemu bi se u postupke zajedničkog stvaranja održivih poslovnih modela i rješenja trebalo uključiti i civilno društvo; pozdravlja ulogu regionalnih konvencija o moru i regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom; poziva Komisiju da predloži ambiciozne mandate za regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom, uskladene sa socijalnim, gospodarskim i ekološkim načelima zajedničke ribarstvene politike, kako bi se zaštitili ribolovni resursi u zemljama u razvoju i međunarodnim vodama, i to posebice poboljšanjem upravljanja

stokovima za vrste kao što je tropska tuna, te kako bi se poboljšali dostupni podaci, sukladnost i transparentnost donošenja odluka; ističe potrebu da se zaštita i obnova morskih ekosustava temelje na najboljim dostupnim znanstvenim podacima;

8. podsjeća da je za zaštitu i obnovu morskih ekosustava potrebno strateško i ambiciozno globalno upravljanje oceanima koje koristi lokalnom artizanalnom ribolovu i temelji se na održivim ribolovnim praksama u suradnji s obalnim zajednicama; ustraje u važnosti poticanja dekarbonizacije ribarskih plovila te, općenitije, osiguravanja odgovarajuće potpore EU-a održivom razvoju sektora ribarstva, posebno putem sporazuma o partnerstvu, štiteći pritom ribarske zajednice te pružajući pomoći tijekom te tranzicije; ističe vezu između zdravih ekosustava i gospodarskog razvoja te poziva EU da se pobrine za to da se klauzule o transparentnosti i nediskriminaciji iz sporazuma o partnerstvu u održivom ribarstvu u potpunosti provode te da se primjenjuju i na ribolovne resurse koje ulove strane flote; podsjeća da bi se sa svim relevantnim dionicima, uključujući predstavnike civilnog društva i zajednice u području malog ribolova, trebalo savjetovati te ih informirati i uključiti u pregovore o sporazumima o partnerstvu u održivom ribarstvu i njihovu provedbu; ističe da je potrebno razviti nove tehnologije kako bi se s ribolova s visokim emisijama ugljika, velikog obujma i velikog utjecaja prešlo na ribolov s niskim emisijama ugljika i malog utjecaja, osigurati zemljama u razvoju pristup relevantnim tehnologijama te pružiti potporu istraživanju i inovacijama u području prilagodbe oceanskim klimatskim promjenama i razvoja obnovljivih izvora energije mora; ponavlja svoje stajalište o Uredbi o praćenju, izvješćivanju i verifikaciji¹ i Direktivi o sustavu trgovanja emisijama² kada je riječ o tome da je potrebno poboljšati energetsku učinkovitost brodova i poduprijeti ulaganja usmjerena na dekarbonizaciju pomorskog prometa, uključujući ulaganja u pogon na vjetar;
9. pozdravlja ambiciju iz akcijskog plana u pogledu jačanja baze znanja za upravljanje ribarstvom i zaštitu morskog okoliša te jačanja istraživanja i inovacija; poziva Komisiju da pruži tehničku i finansijsku pomoć za izgradnju kapaciteta u području istraživanja i razvoja te za prijenos znanja sa zemljama u razvoju, u skladu s ciljem 14.a cilja održivog razvoja br. 14; ističe važnost takvog pristupa za zdravije oceane i za povećanje doprinosa morske biološke raznolikosti i plavoga gospodarstva razvoju zemalja u razvoju, posebno malih otočnih država u razvoju i najmanje razvijenih zemalja;
10. ističe da razvoj zaštićenih morskih područja pruža priliku za jačanje suradnje među lokalnim dionicima, ribarima i obalnim zajednicama te za osmišljavanje rješenja kojima se uzimaju u obzir posebne lokalne okolnosti kako bi se bolje zaštitila morska biološka raznolikost i očuvao razvoj aktivnosti povezanih s plavim gospodarstvom; ističe da bi zaštićena morska područja trebala biti utvrđena uz sudjelovanje malih ribara i obalnih zajedница; poziva partnerske zemlje da uključe te skupine u svaku fazu postupka, od utvrđivanja tih područja do upravljanja njima; naglašava da zaštićena morska područja mogu doprinijeti ostvarivanju koristi za morske ekosustave i lokalne gospodarske

¹ Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 123, 19.5.2015., str. 55.).

² Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

aktivnosti; podsjeća da se uz pomoć područja kojima se učinkovito upravlja i koja su dovoljno zaštićena štite lokacije za rast i mriještenje te riblja mlađ, smanjuje se utjecaj na osjetljiva staništa te se slučajni ulov osjetljivih vrsta može smanjiti na najmanju moguću mjeru; prima na znanje činjenicu da se u akcijskom planu naglašavaju negativni učinci ribolova pridnenim povlačnim mrežama (koćama) na zaštićena morska područja; poziva države članice da provedu konkretne mjere za postizanje ciljeva očuvanja i obnove specifičnih za svako zaštićeno morsko područje, počevši od najugroženijih područja, te da ublaže utjecaj pridnenog ribolova povlačnim mrežama (koćama) na pridnene ekosustave; naglašava da je potrebna dugoročna vidljivost i finansijska potpora kako bi se osigurala pravedna tranzicija u kojoj nijedan ribar neće biti zapostavljen; smatra da bi iste ciljeve trebalo braniti na međunarodnoj razini; podsjeća da se u 3. cilju globalnog okvira za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala navodi da aktivnosti unutar zaštićenih područja moraju biti u potpunosti u skladu s ciljevima očuvanja; u tom pogledu poziva EU da iskoristi potencijal i koristi zaštićenih morskih područja na način da podupire uspostavu globalne mreže zaštićenih morskih područja ili „plavog pojasa”, posebice povezivanjem mreža upravitelja zaštićenih morskih područja, u cilju poticanja razvoja novih sporazuma o suradnji i dijeljenja rješenja između EU-a i njegovih partnerskih zemalja; konstatira da bi se, kako bi se izgradila suradnja potrebna za stvaranje tog globalnog „plavog pojasa”, EU mogao posebno usredotočiti na najudaljenije regije i prekomorske zemlje i područja u Indijskom oceanu, Tihom oceanu, Karibima i Atlantskom oceanu; ponavlja svoju potporu zabrani svih ekstraktivnih industrijskih aktivnosti štetnih za okoliš, kao što su rudarstvo i vađenje fosilnih goriva, u zaštićenim morskim područjima, i štetnih industrijskih ribolovnih tehnika, u skladu sa smjernicama Međunarodne unije za očuvanje prirode;

11. naglašava da je energetska tranzicija važan i ključan korak koji se mora postići; međutim, ističe da je zamjena fosilnih goriva golem izazov, posebno s obzirom na nedostatak razvoja odgovarajućih tehnologija koje bi se mogle koristiti u sektoru ribarstva; ističe da je potrebno zaštititi lokalni artizanalni ribolov tijekom procesa tranzicije jer će za njega to biti velik izazov;
12. poziva EU da promiče transparentnost u ribarstvu i drugim ekstraktivnim industrijama na moru u partnerskim zemljama jer je to ključno za zaustavljanje prelova, gubitka biološke raznolikosti i kršenja ljudskih prava; naglašava da obalne zemlje u razvoju mogu primijeniti standarde utvrđene u Inicijativi za transparentnost ribarstva i Inicijativi za transparentnost ekstraktivnih industrija kako bi poboljšale transparentnost;
13. poziva EU da se angažira u provedbi međunarodnih propisa kojima se ograničavaju zastave pogodnosti i zamjene zastave te da preuzme vodeću ulogu u rješavanju problema prekrcaja na moru i u poboljšanju inspekcija u lukama jer su to važni načini za uklanjanje rupa u pogledu nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova; apelira na Komisiju da se pobrine za to da države članice poštuju pravila o praćenju i kontroli u području ribarstva kada je riječ o njihovim vanjskim ribarskim flotama;
14. ponovno ističe obveze iz globalnog okvira za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala i cilj strategije EU-a o biološkoj raznolikosti u pogledu zaštite najmanje 30 % morskih područja EU-a i stroge zaštite najmanje 10 % morskih područja EU-a do 2030.; poziva EU da taj cilj promiče na međunarodnoj razini, s naglaskom na snažnim

zaštitnim mjerama kako bi se zaštitila prava autohtonih naroda, lokalnih zajednica i malih ribara; podsjeća na predanost EU-a načelu usklađenosti politika u cilju razvoja i usklađivanju različitih unutarnjih i vanjskih politika EU-a kako bi se izbjeglo neusklađeno upravljanje; ističe da u sporazume o partnerstvu u održivom ribarstvu, koji bi i dalje trebali biti transparentni i u skladu s ciljevima održivog razvoja, treba uvrstiti sveobuhvatne klauzule o ljudskim pravima i vladavini prava; ustraje u tome da potrošnja bjelančevina u EU-u ne smije ugroziti sigurnost opskrbe hranom u zemljama u razvoju, da bi prioritet trebalo dati ribolovu za izravnu ljudsku potrošnju te da bi sektorska potpora trebala doprinijeti održivom razvoju i upravljanju sektorom ribarstva i obalnim zajednicama u partnerskim zemljama, što se posebno odnosi na male ribare; ističe da se provedbom akcijskog plana mora promicati i poticati osposobljavanje ribara;

15. ističe važnost sektora ribarstva i malih ribara za obalna područja u zemljama u razvoju; podsjeća na odgovornost EU-a da zaštići i podrži te sektore u zemljama u razvoju kako bi se ograničilo iskorištavanje ribljih stokova i zaustavio prelov; ističe da se nezakonite ribolovne prakse, uključujući one koje provode europska plovila, moraju zaustaviti;
16. poziva na uvođenje obveznih mjera dužne pažnje kako bi se osiguralo da je cijeli lanac opskrbe u ribarstvu, uključujući lance opskrbe hranom za životinje, pravedan, u potpunosti sljediv i da u njemu nema nezakonitog ribolova i proizvodnje povezanih s trgovinom ljudima ili ropstvom;
17. pozdravlja cilj zaštite 30 % planeta, ali upozorava da to ne bi trebalo činiti na štetu autohtonih naroda i lokalnih zajednica, čiji bi posjed, pristup i prava na oceanske resurse trebali biti zaštićeni, kako je navedeno u Dobrovoljnim smjernicama o odgovornom upravljanju posjedom zemljišta, ribolovnih područja i šuma u kontekstu nacionalne sigurnosti opskrbe hranom i Dobrovoljnim smjernicama za osiguravanje održivog malog ribolova u kontekstu sigurnosti opskrbe hranom i iskorjenjivanja siromaštva Organizacije za hranu i poljoprivredu, te u Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda; naglašava da se mjere koje se odnose na autohtone narode i lokalne zajednice mogu provoditi samo uz slobodan, prethodni i informirani pristanak, kako je utvrđeno u Konvenciji Međunarodne organizacije rada br. 169; u tu svrhu poziva na uspostavu snažnih zaštitnih mjera za ljudska prava te mehanizma za odgovornost i pritužbe;
18. poziva na mobilizaciju dostatnih sredstava kako bi se ublažili negativni učinci klimatskih promjena i ruske ratne agresije na Ukrajinu na ribarske zajednice; zabrinut je zbog ograničenog iznosa proračunskih sredstava EU-a namijenjenih zaštiti i obnovi morskih ekosustava; u tom pogledu žali zbog nedostatka praćenja provedbe i pravilne upotrebe finansijskih sredstava; naglašava da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti rođnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena s obzirom na ključnu ulogu žena i mladih, posebno kada je riječ o održivom gospodarstvu koje se temelji na oceanu i zaštićenim morskim područjima;
19. naglašava da bi se financiranje zemalja u razvoju u području klime trebalo koristiti za obnovu i zaštitu morskih ekosustava, koji su ključni za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama;
20. poziva EU da pruži finansijsku potporu i tehničku pomoć zemljama u razvoju kako bi

im se pomoglo u provedbi globalnog okvira za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala i Ugovora UN-a o otvorenome moru;

21. pozdravlja Sporazum Svjetske trgovinske organizacije o subvencijama za ribarstvo, koji predstavlja važan korak naprijed kada je riječ o održivosti oceana jer se njime zabranjuju štetne subvencije za ribarske aktivnosti kojima se ciljano love prelovjeni resursi i zbog kojih dolazi do nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova; kao sljedeći korak poziva na rješavanje problema jednako štetnih subvencija kojima se potiče prekapacitiranost, jer one dovode do iscrpljivanja oceana diljem svijeta.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	24.10.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 16 0 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Barry Andrews, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Eleni Stavrou, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Ilan De Basso, Marlène Mortler, Caroline Roose, Carlos Zorrinho
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Karolin Braunsberger-Reinhold

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

16	+
ID	Dominique Bilde
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Eleni Stavrou, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud
S&D	Ilan De Basso, Karsten Lucke, Carlos Zorrinho
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose

0	-
-	-

1	0
ECR	Beata Kempa

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani